ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼ-ԴԵՄՈԿՐԱՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՀՆՉԱԿ

ՕՐԳԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼ-ԴԵՄՈԿՐԱՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

Bureaux de la rédaction du Journal Arménien **DZAGHIK**
Galata, Kourchoundjou han, N. 7 Consple.

ԳԻՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ ՀԱՄԱՐ
ՄԱՍՆԱՒՈՐ համարը 20 կոպ. վեցամսեայ 90 կոպ. — ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՒԱՔԱԾՈՅ համար, տարեկան 25 կոպ. վեցամսեայ 45 կոպ. — ՈՒՐՈՒՆԱՑՈՒՑԱԿ համար, տարեկան 25 ֆր. վեցամսեայ 13 ֆր.:
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԵԱՆ ԿԱՆՈՆԱԿԱՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒԹԻՒՆԸ Է

ՀԱՄԱՐ 10 ՓԱՐԱ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼ-ԴԵՄՈԿՐԱՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

ՀՆՉԱԿ

ՕՐԳԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼ-ԴԵՄՈԿՐԱՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

ԳԻՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ ՀԱՄԱՐ
ՄԱՍՆԱՒՈՐ համարը 20 կոպ. վեցամսեայ 90 կոպ. — ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՒԱՔԱԾՈՅ համար, տարեկան 25 կոպ. վեցամսեայ 45 կոպ. — ՈՒՐՈՒՆԱՑՈՒՑԱԿ համար, տարեկան 25 ֆր. վեցամսեայ 13 ֆր.:
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԵԱՆ ԿԱՆՈՆԱԿԱՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒԹԻՒՆԸ Է

ՀԱՄԱՐ 10 ՓԱՐԱ

Գ-ՐԴ ՏԱՐԻ — Թ-ՐԻՒ 467 "ԴԱՂԵԿ" ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ՕՐ ԿԻՐԱԿԻ ԱՌԱՒՕՏԸ 28 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1902 ԸՆԹԱՑ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼ-ԴԵՄՈԿՐԱՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՀՆՉԱԿ

ՕՐԳԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼ-ԴԵՄՈԿՐԱՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԸ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԸ ԵՒ ՀԱՅ ՍՈՑԻԱԼ-ԴԵՄՈԿՐԱՏԸ

Ամէն անգամ որ հայկական հարցի մասին խօսք կը բացուի, ամէն անգամ որ հայկական հարցի մասին կը գրուի, ամէն անգամ որ հայկական հարցի մասին կը մտածուի, մեր ուշադրութիւնը կը դարձուի դէպի Եւրոպա, դէպի Եւրոպական դիւանագիտութիւնը, դէպի Եւրոպական դիւանագիտութեան ներկայացուցիչները, դէպի Եւրոպական դիւանագիտութեան ներկայացուցիչներուն ընդունած կամ ընդունելիք դիրքը հայկական հարցի նկատմամբ։ Ամէն անգամ որ հայկական հարցի մասին կը գրուի, ամէն անգամ որ հայկական հարցի մասին կը մտածուի, մեր ուշադրութիւնը կը դարձուի դէպի Եւրոպա, դէպի Եւրոպական դիւանագիտութիւնը, դէպի Եւրոպական դիւանագիտութեան ներկայացուցիչները, դէպի Եւրոպական դիւանագիտութեան ներկայացուցիչներուն ընդունած կամ ընդունելիք դիրքը հայկական հարցի նկատմամբ։

Ինչո՞ւ համար։

Ինչո՞ւ համար մենք մեր ուշադրութիւնը կը դարձնենք դէպի Եւրոպա, դէպի Եւրոպական դիւանագիտութիւնը, դէպի Եւրոպական դիւանագիտութեան ներկայացուցիչները, դէպի Եւրոպական դիւանագիտութեան ներկայացուցիչներուն ընդունած կամ ընդունելիք դիրքը հայկական հարցի նկատմամբ

ՓՈՍՏԱՐԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

Բ. ՄԱՍ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ

Գ.

ՊԱՏՄԱԾ ՆՈՒՑ ՎԱՀԱՆՑԱՅԻՆ ՀԱՅԿ

—Ձեր ամուսնությունից հետո ի՞նչ կեղծ անուններ էիք կրում...

Մենք վախեցանք, որ ոստիկանությունը կարող է մեզ ձերբակալել, եթե մենք մեր իսկական անուններով ապրենք։ Ես Ռուբեն Ալեքսանյանի անունով էի ապրում, իսկ Սոֆյան՝ Մարիամ Ալեքսանյանի անունով։

—Ձեր ամուսնությունից հետո ի՞նչ եղավ Ձեր ընտանիքի հետ։

Ես ամուսնացա 1915 թ. հունիսի 15-ին, իսկ հոկտեմբերի 15-ին ինձ ձերբակալեցին։ Ինձ տարան Ալեքսանդրապոլ, ապա՝ Կարս, Էրզրում, Սեբաստիա, Անգորա, Կեսարիա, Կոնիա, Ադանա, Հալեպ, Դամասկոս, Հերման, Ամման, Մաան, Մեդինա, Մեքքա։ Ես ամբողջ ճանապարհը ոտքով անցա։ Ինձ ուղարկեցին Մեդինա, որովհետև ես հրաժարվեցի մահմեդական դառնալ։ Մեդինայում ինձ ազատ արձակեցին։ Ես ապրում էի Մեդինայի մի հայ ընտանիքի մոտ։ Ես այդ ընտանիքի հետ ապրում էի մինչև 1918 թ. հոկտեմբերի 30-ը։ Այդ օրը Թուրքիան հանձնվեց։ Ես վերադարձա Կոնիա։ Կոնիայում ես գտա իմ ընտանիքը։ Ես ամուսնուս հետ ապրում էի մինչև 1919 թ. հունիսի 15-ը։ Այդ օրը ես ամուսնուս հետ եկա Կ. Պոլիս։

—Ձեր ամուսինը ի՞նչ մասնագիտություն ուներ։

քաղաքեաձեր ըրաւ նաեւ, տեսնելն, կատսթոն, ազատական կուսակցութեան մէջ մտնելէն ետքը։ Ազատական կուսակցութենէն զատ կրթական օրինագծին կր հակառակին նաեւ միւթենականները, այսինքն այն ա-

ՍԸՐ ՓԻԼԻՊՊԻ, ՊԻՆԸՐՄԻՆ

զատականները՝ որոնք Չէմպըրլէյնի եւ Տրէվելեանի դուքսին հետեւեցան Հոմ Րուլի ինդրին մէջ, կլատսթոնէն բաժնուած տեսնելն։ Այսպէս ամէն օր երեսփոխան մր կայ որ կր բաժնուի դաչինքին կողմը բռնող կուսակցութենէն։

★ Տէյլի Նիւզ կ'րսէ թէ հարաւ Ափրիկեան պատերազմին յառաջ բերած քաոսէն վերջ ազատական կուսակցութիւնը երբէք այսքան միաբան չէր եղած։ Հիմակուան տեսնուածներէն գատելով արդի գաղիմր վեց ամիսէ ետքր կեանք չտնի ալ։ Մութ կէտ մր որ կայ սակայն, ան ալ Չէմպըրլէյնի բռնած ընթացքն է։ Չէմպըրլէյն անանկ կը չարժի որ կացութիւնը իր ձեռքը կր մնայ միշտ բացուած վիճաբանութիւնէ մր չի մտներ, ոչ ալ կր յայտնէ թէ ինչ է իր կարծիքը։ Կ'րսեն թէ, ընդհակառակր, Չէմպըրլէյն ծածուկ կերպով կ'աշխատի անել կացութեան մր մտնել Պալֆուր նախարարապետր, անանկ որ ինքր մնայ տէրը ամէն չարժման եւ կայսերական կոնսերվատութեան նշանակելի պետը րլլայ։ Բայց անշուշտ չտեսնել կը փոխուի վիճակը եւ ատենի յատակորէն կր տեսնուի թէ ինչ կ'անցնի կր գառնայ Անգլիոյ մէջ։

ԱԼՍՏՐԵԻՀՈՒՆԳԱՐԱԿԱՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆԸ

Վիեննայէն հասած հեռագիր մր կ'րսէ թէ Աւստրիոյ նախարարապետ Պ. Բէօռպէր եւ Հունգարիոյ նախարարապետ Պ Զէլլ, մաքսային ինդրին նկատմամբ իրենց միջեւ համաձայնութիւն մր գոյացնել կարելի եղած չրլալուն՝ հրաժարական պիտի տան, մինչդեռ Նոյե Ֆրայէ Բրեսէի տուած գլխաւոր հակառակ տեղեկութեան նայելով, Պուտապէսթի մէջ երկու նախարարապետները համաձայնութեամբ վերջացուցեր են մաքսային սակագոյգի խնդիրը։ Եւ սակայն, կ'րսէ հիշեալ Թերթը, անհամաձայնութիւնները ուրիշ ո եւ է ատենէ աւելի այսօր չեչտուած են բոլոր այն կարեւոր խնդիրներուն նկատմամբ՝ որոնք կր վերաբերին սահմանադրական օրէնքին եւ որոնք կարգադրութեան կր կարօտին, աւստրօ-հունգարական միապետութեան երկու սահմանադրական կուսակցութենց միջեւ։ Աւստրիա, նոր քանակ մր սկսելու համար թուական մը չէ ուզուած։ Վիեննայէն 6 հոկտ. թուով քաղուած հեռագիր մը սա տեղեկութիւնները կու տայ.—

Վիեննա, 6 հոկտ.—Աւստրիոյ նախարարապետ Պ. Բէօրպէր, այս առտու Պուտապէսթէն հոս եկաւ, առանց վերջնական կարգադրութեան մր յանգած րլլալու հունգարական նախարարապետին՝ Պ. Զէլլի հետ, համաձայնութեան վերաբերող բանակցութենց մէջ իւյատ եկող հարթուելիք կնճռոտութենց մասին։ Պ. Բէօրպէր այս առտու կայսեր ներկայութենէն ընդունուեցաւ։ վաղն ալ Պ. Զէլլ պիտի ընդունուի։ Թերեւս օգտակար րլլայ հիշել հոս թէ այն «համաձայնութիւն»ը որով կը զբաղի այս պահուս, լոլորովին անկախ է աւստրօ-հունգարական միապետութեան քանի հիմնական օրէնքներէն։ Այս «համաձայնութիւն»ր կը վերաբերի մաքսային միացման եւ Աւստրիոյ եւ Հունգարիոյ միջեւ ուրիշ կարգ մր առեւտրական եւ տնտեսական կարգադրութիւններու։ Այսպէս, քաղաքական օրէնքները, աւստրօ-հունգարական բանակը եւ նաւատորմը, երկու երկիրներու դիւանագիտութիւնն ու խորհրդարանական ընդունութիւնները՝ որոնք կր վարեն երկու երկիրներու հանրային գործերը, հիմնուած են եկեղեցական կանոնագրին եւ 1867—68ի համաձայնագրին վրայ։ Եկեղեցական կանոնագիրը, ինչպէս նաեւ 1867—1878ին ընդունուած քաղաքական օրինագրութիւնները անդառնալի են, մինչդեռ աւստրօ-հունգարական ժամանակային միացման, աւստրօ-հունգարական դրամատան եւ երկու պետութենց՝ հատարակաց ծախքը նուազեցնելու համար հարկերու մասին գործադրելիք պարտաւորութեանց վերաբերեալ պայմանագրին վրայ հաստատուած օրէնագրութիւնները պարբերական վերանայութենց ենթակայ են։ Այդի պայմաններուն մէջ, եթէ մինչեւ ներկայ տարւոյ վերջը՝ այս վերջին խնդիրներուն վերաբերող պայմանագիրը չվերանորոգուի, երկու երկիրները իրաւունք պիտի ունենան յառաջիկայ 1904 տարիէն սկսեալ մաքսային միացումը խզելու, այն պայմանաւ որ պայմանագիրը պաչտօնապէս հրատարակուած րլլայ 1902 յունուար 1էն առաջ։ Հակառակ այս մասին Աւստրիոյ եւ Հունգարիոյ միջեւ ծագած անհամաձայնութենց, ամէն պարագայի մէջ կը յուսացուի որ բանակցութիւնները կարգադրութեան մր կ'ածկին։ Այս պարագային մաքսային միացումը պիտի վերանորոգուի տասը տարուան պայմանաժամով մը, մինչդեռ երկու խորհրդարաններու նկատողութեան պիտի յանձնուի մաքսային ինքնավար նոր սակացոյց մը, սակացոյց մը՝ որ միեւնոյն ատեն ունենայ պաչտպանողական դօրաւոր հանգամանք մը։

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

Գօեր զօրավարներու, որոնք Գրիւեէլի մէջ ընդհնուներ են խանդավառ ցոյցերու եւ պատիւներու մէջ, հոկտ. 7ին անկից Վաթէրլօ ժկներ են, Լուքաս Մայերի գերեզմանին այցելութիւն մը տալէ ետքը։ Զօրավարները երէկ Պ. Բրիւկէրին այցելած պիտի րլլային, ինչպէս կ'րսէ Ութրէխթէն հոկտ. 6 թուով քաղուած հեռագիր մր, անոր ծննդեան տարեդարձին առթիւ։ Գօեր մասնախմբերը կրօնական պաչտամունքի արարողութիւն մր կազմակերպած պիտի րլլային, որուն ներկայ պիտի գտնուէր նաեւ Քրիւկէր։

★ Լոնտոնի մէջ մեռեր է Լէօնէլ Ճոնսըն, անգլիայի ծանօթ գրագէտ։ Իր մահը չատ տարօրինակ պարագաներու մէջ տեղի ունեցեր է։ Ճոնսըն կը բնակէր տան մը մէջ, որ մեծ համբաւ հանած էր իր բնակարան ոգիներուն համար։ Կ'րսեն թէ մեռեալներ ու տաւներներ կ'ապրէին անոր մէջ։ Ճոնսըն ուզած քաղաքութեամբ կռուիլ մեղզովորդական այդ կանխակալ կարծիքներուն դէմ, եւ գնաց այդ տան մէջ հաստատել իր բնակութիւնը։ Հակառ 5ի օր սակայն մեռած գտնուեցաւ սենեակին մէջ, չի գիտցուիր թէ ինչպէս։

★ Բարիզի մէջ կանգնուելիք Կարիպալտիի արձանին նկատմամբ Բարիզէն հետեւեալը կը հեռագրեն իտալական Թերթերու.—Ֆոնտքիտալական եղբայրակցութեան քարտուղարը քանի մը օր առաջ Բարիզի Քաղաքապետական Խորհուրդին նախագահին դիմելով խնդրած էր ցոյց տալ այն տեղը ուր պիտի կանգնուի կարիպալտիի արձանը։ Նախագահը պատասխանեց թէ այդ նկատմամբ Խորհուրդը չի կրնար որոշում մր ընել, մինչեւ որ Ներկայացուցչական ժողովը չհաստատէ այդ նուիրատուութիւնը եւ արուեստական խումբ մը չկազմուի այդ արձանին համար։ Ներկայ պարագաներուն մէջ, ինչպէս կ'երեւի, Կարիպալտիի արձանին համար տրամադրուած գումարները չեն կրնար բաւական համարուիլ։ Ուստի Խորհուրդը կ'ուզէ որ յանձնախումբը նախ գումարները ամբողջացնէ եւ յետոյ միայն դիմէ Խորհուրդին։

★ Ճարոնի կառավարութիւնը վերջերս փոխադրութիւն մը կնքած էր կ'ըսուի թէ այդ փոխադրութիւնը պիտի յատկացնէ իր նաւատորմը զօրացնելու։ Այսպէս, Ճարոնի ծովային նախարարութիւնը ծրագիր մր պատրաստած է, որուն համեմատ, մինչեւ վեց ամիս պայմանաժամով 120,000 թոն տարողութեամբ մարտանաւեր պիտի չինուին, որոնցմէ չորսը զրահատար պիտի րլլան, չորսը՝ առաջին կարգի յածախաւեր, եւ ուրիշ տարբեր տեսակէ նաւեր։ Զրահատարները Անգլիոյ մէջ պիտի չինուին, յածախաւերը՝ Անգլիոյ, Ֆրանսայի եւ Գերմանիոյ մէջ, իսկ միւսները Ճարոնի մէջ։ Մրգոյիրր ասոնց համար տալիս կան 20,000,000 ենէի ծախք մը կը ցուցնէ,

ՄԵՐ ՆՈՐ ԹԵՐԹՈՆԸ

«ԿԱԹՈՂԻԿԱԿԱՆ ԱՂՋԿԿԸ»

Ինչպէս խոստացած էինք արդէն, յառաջիկայ երեքշաբթի, 1 հոկտեմբեր, «Մաղիկ»ի Դ էջին մէջ պիտի սկսինք հրատարակել «ԿԱԹՈՂԻԿԱԿԱՆ ԱՂՋԻԿԸ» վէպր՝ որ հետաքրքրութեամբ եւ ախորժով պիտի կարդացուի մեր ամէն կարգի բնթերցողներուն կողմէ։

Արդէն այդ վէպր կր սկսինք հրատարակել՝ գոհացնելու համար բազմաթիւ բնթերցողներ՝ որոնք չարաբաղձ կերպով կր պահանջէին այդ ժամանակէ ի վեր Աբիկա ինքնին ապացոյց մրն է թէ «ԿԱԹՈՂԻԿԱԿԱՆ ԱՂՋԻԿԸ» վէպը կրչուած է մեծ ընդունելութիւն մր գտնելու։

ՔՐՈՆԻԿ

Արժանահաւատ աղբիւրէ մեզի տեղեկութիւն կու տան թէ բնիկ Տրապիզոնցի Տ. Մեսրոպ քահանային որդին՝ Պ. Ռուբէն, ժողովրդին հաւանութեամբ քահանայ րլլալ կ'ուզէ, բայց չի կրնար հասնիլ իր նպատակին, մասնաւորաբար տղուն Տ. Բարթողիմէոս քահանային թելադրութիւններով։ Այս վերջինը՝ կ'երեւայ թէ ծխականներէ ձեռք չհանելու համար, այլ եւ այլ միջոցներով չէ յաջողցուցած Պ. Ռուբէնի գիտմամբ։ Այս առթիւ սակայն, յիշեալ Պ. Ռուբէնէն 50 ռակի ուզուեր է նոյն ինքն Տրապիզոնի առաջնորդարանին կողմէ, այդ գումարին փոխարէն զինքր քահանայ ձեռնադրելու համար։ Չենք գիտեր թէ Տրապիզոնի առաջնորդ Պապոեան եղիկ վարդապետ տեղեկութիւն ունի՞ այդ սակարկութենէն։

×

Ոսկանեան Ճարութիւն էֆ. Իզմիրի Ս. Լուսաւորչեան հիւանդանոցին նուիրեր է տուեր մը՝ որ Բէյնիթէ փողոցին մէջ կը գտնուի, եւ որ տարեկան 55 ոսկի վարձք կը բերէ։

×

Տարէնտէի մեր թղթակիցէն. — Հարսնիքներու չրջանը թեւակոխած ենք արդէն, սակայն ցարդ չունեցանք կարեւոր թիւ մր պատկերներու։ Անուրանալի է սակայն թէ նկատուած երբեմնապարտերու եւ երբեմնաշարտերու պատճառ խումբ մը ունինք առ ձեռն եւ սակայն հարսնիքներու խօսքը անգամ լսած չունինք. եւ այս դժբաղդութիւնն մրն է՝ ոչ միայն եկեղեցւոյ գանձանակին՝ որ իր չատ անկայուն ու աղքատիկ եկեամուտքը հաւատարակչելու համար մեծապէս պէտք ունի պատկերու, այլ եւ մեծ մտահոգութիւն մր քահանայական դասուն՝ որուն իրաւունքներու կարեւոր մասը կր կազմեն հարսնիքները։ Իրաց այս վիճակին մէջ ճչմարիտ մրխիթարութիւն մը եղաւ Շահէնեանեան հարսնիքը, որ պահ մր ոգեւորեց թէ՛ ժամուն եւ թէ՛ եկեղեցական դասուն վրայ քանիներու Շահէնեան Փիլիպպոս էֆ. որ հիմայ կ. Պոլիս կը գտնուի, եւ որ եօթը տարի առաջ ընտանիքով գաղթած է Սեբաստիա, դովելի մտածումր ունեցած է՝ իր որդին Մելքոն էֆէնտին Տարէնտէ նշանելու, այս կերպով կարծես բոլորովին անհատ չթողուլ հանար Տարէնտէի ժողովուրդր իր հանրածանօթ բարեսիրութենէն։ Թէեւ Կ. Պոլիս էր ինքր Փիլիպպոս էֆ., սակայն հեռուէն իսկ իր մտածման առարկայ րրած է Տարէնտէի հարիւրաւոր աղքատները՝ իր որդւոյն մեծանուութեան առթիւ քանի մը հարիւր չափ ցորեն բաչխել տալով անոնց, ինչպէս րրած էր նաեւ այս Զատկին։ Մէյ մէկ ձեռք ընծիր տուել զգետ կարել տուաւ նաեւ եկեղեցական դասուն ու նաեւ հաւարակաց մատաղ պատրաստել տուաւ պակէն ետք, այսպէս լոլոր հասարակութեան երախտագիտութեան առարկայ դառնալով իրաւամբ։ Տարէնտէ ունի՝ Էնկլիւբի, Սեբաստիա, Մարաչ եւ ուրիշ տեղեր՝ ունեցեր զանգակատուներ։ Ո՞ր են անոնք, ինչո՞ւ անոնք ալ չեն հետեւիր Շահէնեան Փիլիպպոս էֆ.ի այս գեղեցիկ օրինակին, ինչ որ ալ րլլան, ո՛ւր որ ալ երթան պէտք չէ՛ յիշեն թէ՝ իրենք բնիկ Տարէնտէցի են եւ պարտաւոր օգնելու Տարէնտէի իրենց եղբայրներուն։ Եթէ այդ հեռուները գտնուող մեր ունեւոր եղբայրներ՝ դէթ մէկ տանտորդն ուսանողական Փիլիպպոս էֆ.ի մարդասիրական զգացումներուն, Տարէնտէի Հայ հասարակութիւնը չատ տարրեր վիճակ մր կրնար ունենալ հիմակուընէ, կրթական տեսակէտով գո՛նէ։»

×

Տիկին Երանուհի պէյ Բարթող, առջի օր Պէյօղլու երթալով հրաժեշտի այցելութիւն տուաւ Տ. Բարթողիմէոս արքեպիսկոպոսի։ Նաեւ երէկ Սամմիա երթալով այցելութիւն տուաւ Պատր. Փոխանորդ Ճէվահիրճեան Սրբազանին, եւ անկէ վերջն ալ եբէցեան Տ. Դէորդ Սրբազանի, ինչպէս նաեւ Սուքիասեան Տ. Մեսրոպ արքեպիսկոպոսի։

×

Տէնիզլիի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ զանգակատունր 1899 սեպտ. 8ի երկրաչարժէն վիճաւոտած եղած էր։ Այս անգամ, բնիկ Թիֆլիսցի Առաքել աղա Ղազարոսեան իր անձնական [illegible] կառուցանել տուեր է այդ զանգակատունը, իր չորս զաւակներուն անունով։

×

Պայազիտի առաջն. տեղապահ էֆենտի Վարդապետ Պալեան կը գրէ Պատրիարքարան թէ թեմական այցելութեան եղած է, եւ թէ հազիւ երկու չաբաթէն կրնայ Պայազիտ վերադառնալ։

×

Պուլկարիոյ Պապատաղ գիւղաքաղքին Թաղ. Խորհուրդր կը գրէ Պատրիարքարան թէ նոյն գիւղաքաղքին եւ չրջակայ 10 գիւղերու Հայ բնակչութիւնը զրկուած րլլալով հոգեւոր պաշտօնեայի մր ներկայութենէն, քահանայի մր պէտքր անհրաժեշտ գտնուած է։ Թաղ Խորհուրդր այս մասին յարմար կարգադրութիւն մր կը խնդրէ Պատրիարքարանէն։

×

Տնտեսական Խորհուրդր Երէկ Ս. Պատրիարքին նախագահութեամբ իր նիստր գումարեց Պատրիարքարանի մէջ։ Ժողովին անդամները ամբողջութեամբ ներկայ էին։ Ժողովր զբաղեցաւ մասնաւորապէս Պատրիարքարանի եկամտացոյցին խնդրովը եւ անոր մասին կարծեաց փոխանակութիւններ տեղի ունեցան։ Այդ առթիւ խնդրոյ նիւթ եղան Պատրիարքարանի պաշտօնեաներուն ամսականներուն զոյգր, գանձումներուն եղանակր եւ ընդհանուր բարեկարգութեան համար ինչ ինչ առաջարկներ։ Ժողովր յաջորդիկայ երեքշաբթի օր նիստ պիտի գումարէ Ղալաթիոյ խորհրդարանը, վերջնական որոշումներր գրի առնելով մատուցանելու համար Թառն Ժողովին։

×

Բանուկ Խորհուրդր երէկ գումարուեցաւ Ղալաթիոյ Խորհրդարանը եւ զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով.

Ակէ առաջ «Թպրոցի Գիրք» անուն տղոց ընթերցանութեան համար գործի մր երկու հատորները Խորհուրդին վաւերացման ներկայացուած էին։ Խորհուրդր ներկայացեալ տեղեկագրին վրայ նոյն գիրքին պատրաստութիւնը թէեւ օգտակար գտաւ, այլ սակայն ինչ ինչ բարեփոխութենց կարօտ կէտեր նչմարելով անոնց մէջ, արժան գտաւ քննութեան տեղեկագիրը յղուելու հեղինակին, որպէս զի գործին երկրորդ տպագրութեան առթիւ հարկ եղած բարեփոխութիւնները կատարելով ներկայացնէ վաւերացման։

Խասգիւղի Թաղ. Խորհուրդը ըստ յանձնարարութեան Ուսումն. Խորհրդոյ 1902—1903 տարւոյ եղուամբ գրկած էր, ինչպէս նաեւ վարժարանին նկատմամբ ներկայացուած նոր կարգադրութիւններ, եւ ծանուցած էր միանգամայն թէ, վարժարանին աւագ ուսուցիչ Յակոբ էֆ. Ոսկան, կամովին հրաժարած է եւ թէ անոր տեղ պաչտօնի կոչուած է Հայեակ էֆ. Շիշմանեան։ Խորհուրդը ուչադրութեան առնելով այս գրերը եւ յարակից եղրացոյցր, հաստատեց նախ առաջարկեալ աւագ ուսուցչին ընտրութիւնը։ Երկրորդ, որովհետեւ, կը տեսնուէր թէ վարժարանին 170 աչակերտներուն հադիւ 48ր ուսումնական դասատուութեան վիճակի մէջ կր գտնուին եւ տեղի ունեցած բաժանումներէն կր պիտուէր թէ հազիւ կարելի եղած էր այդ աչակերտներով տարրական երկու դասարաններ եւ միջին դասարանի Ա. տարին կազմել, փոխանակ 5 մանչ եւ 3 աղջկան համար բարձրագոյն դասընթացք մը կազմելու, ինչ որ չէր կրնար համաձայնիլ վարժարանին ելմտական անձուկ վիճակին եւ ինչ որ կրնար անօգուտ դառնալ տարւոյն ընթացքին մէջ ուսանողներուն ոմանց պատահական բացակայութենամբ եւ կամ հրաժարմամբ, եւ նկատելով նամանաւանդ որ մնացեալ 122 մանկապարտէզի տղաքներուն մասին տեղի ունեցած կարգադրութիւնները կը կարօտէին բարեփոխման, Խորհուրդը որոչեց հրաւիրել Թաղ. Խորհուրդր որ հաճի դասարաններու կազմութեան առթիւ հետեւիլ ճշդիւ կանոնագրին 12րդ յօդուածին տրամադրութենան, ինչպէս նաեւ կանոնագրին 7րդ յօդուածին համաձայն կազմակերպել մանկապարտէզր, եւ արդիւնաւոր վիճակի մէջ ձգել զայն։ Նոյնպէս որոչեց ինչ ինչ բացատրութիւններ ուղել ելմտացոյցին նկատմամբ։

Խարբերդի գաւառական փոխանորդր գրով մր յայտարարած էր վիճակին Ո. սուսմն. Խորհրդոյ նորոգ կազմութիւնը։ Խորհուրդը որոչեց չնորհաւորութեան գիր մր ուղղել, հրաւիրելով նորակազմ խորհուրդր իր կանոնական յարաբերութիւնը կատարելու գաւառին վերաբերեալ կրթական ինդիրներու մասին։

Նոյնպէս Գասթէլոնիի Թաղ. Խորհուրդր գրով մր յայտնած էր ներեցոյն վարժարանին հոգարարձութեան նորոգ կազմութիւնը։ Գասթէլոնիի Թեմր ուղղակի պատրիարքական իրաւասութեան տակ գտնուելով, խորհուրդր նոյն հոգարարձութեան պաչտօնը հաստատեց։

Ա.ԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ այրի տիկին Արուս Պ. Ֆնտրկեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են Հիւանդանոցիս.— Տէր եւ Տիկին Աբրահամ Կիւլիւեան, Տէր եւ Տիկին Ստեփան Ատարճեան եւ Տէր եւ Տիկին Կարապետ Թորասանճեան էֆ.ք 108ական ղրուչ։

(Հոգաբարձութիւն)

Ա.ՌԻԹ ՄԸ.— Զմեռնային հաղուստներ պատրաստել տալու եղանակն է։ Լաւագոյն գերձակ մր զոր կարելի է յանձնարարել Պ. Էլիասէան է, որ Ղալաթիա, Օսմ. Պանքային դիմաց թիւ 46, իր անգլիական վաճառատան մէջ պատրաստ է ամէն տեսակ ուամէն ձեւով հագուստներ պատրաստելու։ Պ. Էլիասէա վճարման մասին մեծ դիւրութիւններ կ'ընծայէ իր յաճախորդներուն։ Այսպէս, կարելի է, չինել տրուած զգեստի մը փոխարէն 0/0 30ը վճարել կանխիկ եւ մնացեալը ամսական վճարումներով։ Առիթ մըն է ասիկա, որմէ պէտք է օգտուիլ։

Այստեղ Վաճառական ազգ է, Հոկտ. տեղ ըլլալուն պատճառ։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԱԳՍՕՐՈՒԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 10 հոկտ. — Արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէ հացկերոյթ մը տուաւ, որուն ժամանակեցան Ռումանիոյ դեսպանը՝ Պ. կիքա, եւ Մեքսիկոյի քաղաքապետը՝ որ Բարիզ կը գտնուի այս միջոցիս։ Պ. Տէլքասէ ընդունեց նաեւ թաղապետական խորհուրդին դիւանը։

ԼԻՕՆ —Արմատական համաժողովը պատուակալ նախագահ անուանեց Պ. Պրիսօնը, եւ քուէարկեց բանաձեւ մը՝ որով կը չնորհաւորէ կառավարութիւնը՝ միաբանութենանց օրէնքը ազդուսպէս գործադրելուն համար։

ՊԵՐԼԻՆ.—Վիլհելմ կայսրը պիտի անցնի Հոլանտայէն եւ Նոյեմբեր 3ին, Ամստերտամ պիտի նստի «Հօհենձոլլերն» զրօսանաւը։ «Հօհենձոլլերն»՝ «Նէմֆ» նաւուն հետ Անգլիա պիտի ուղղուի, ուր Վիլհելմ կայսրը այցելութիւն պիտի տայ Էտուարտ Թագաւորին։

ՔՈՐՖԻՆՀԱԿ. — Ծուննատան թագաւորը, Վիլհելմայի ճամբով դէպ ի Ա-ԹԵՆք ճամբայ ելաւ։

ՕՐՍՈՎԱ.—Քաղաքը լուսաւորելու հաստատութեան մէջ պայթում մը տեղի ունեցաւ արկածի մր հետեւանքով։ Շէնքին մեծ մասր քանդուած է։ Փլատակներուն տակ մնացած են 4 անձեր։ Այս 4 անձերէն մէկը կարելի եղած է փլատակներուն տակէն դուրս հանել, սակայն իր վիճակը ցաւագնատական է։

ԲՐԱԿ.— Մանաթի, Վէնսէսլաոս եւ Բրակի փոխատուութեան գրամատան կառուցր պաչտօնեաներէն մէկուն մահուան հետեւանքով, յիշեալ հաստատութեան տնօրէնը, ինչպէս նաեւ ուրիշ երեք պաչտօնատարներ ձերբակալուած են։ Քննութեամբ ցարդ հաչուուած բացը 3 միլիոն քուրոնի կր հասնի։ Հասկցուած է նմանապէս թէ հաչիւներու մէջ տեղի ունեցած ղեղծումները սկսած են ասկից 20 տարի առաջուընէ։

ԴԻՇԵՐՈՒԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 10 հոկտ.—Պոթա, Տէվէդ եւ Տըլարէյ պօեր զօրավարները որոչեցին չայցելել վարչապետ Պ. Քոնպիր։

ԲԱՐԻԶ.—Կրթական նախարար Պ. Շոմիէ նախարարաց յառաջիկայ նըստին օրինագիծ մը պիտի ներկայացնէ, Ֆալուի օրէնքը չչնչելու համար։

ՊԱԼՔԱՆ

ԱՌԱՋՆԱԾՆՈՐՀԱԼ ԱԶԴԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. Ի ՍՕՖԻԱ

Դրամագլուխ, Պահեստ եւ երաշխաւորութեան գումար

ՖՐԱՆԿ 7·500·000

Դրամատուն Ընկերութեան ի Թուրքիա

ԴԻՐՏԻ ԼԻՕՆԻ

Ընկերութիւնը չներկայացուած Գաւառներու մէջ Գործակալներ ԿԸ ՓՆՏՈՒԻՒԻ

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Ե. ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Ճէshիs խան, բիւ 1—2

ՆՈՐՏՏԱՅՉԷՐ ԼՈՅՏ NORDDEUTSCHER LLOYD

Նիւ Եորքի գիծ, ճեպընթաց

ՔԱՍԼ, Պրէմէնէն,	ուղղակի	28/11	Հոկտ.
ԼԱՆ, Ճենովայէն եւ Նաբոլիէն,	»	2/15	»
ՊՐԻՄԱՆ, Պրէմէնէն,	»	5/18	»
ՔԱՑԶԼԷՐ ՎԻՀԷԼՄ ՏԷՐ ԿՐՕՍԷ, Պրէմէն-Շէրպուրկ		9/22	»

ՔԱՍԼ, Պրէմէնէն Պալթիմոր,		28/11	Հոկտ.
ՍՏՕՒՊԻՐԿ,	» Բուլա,	1/14	»
Ա.ՖԻՆ,	» Պրազիլիա,	5/18	»
ՀԱՆՕՎԷՐ	» Կարլէսրուհէ,	19/1	Նոյմ.

Սէյլանի եւ Աւստրալիոյ գիծ

ՊԱՐՊԱՐՕՍԱ, Համպուրկէն գալով Ճենովայէ եւ Նաբոլիէ պիտի մեկնի 15/28 Հոկտ.ին, եւ պիտի երթայ Քօլոմպօ, Ֆրէմէնթլ, Ադելաիտ, Մէլպուրն եւ Սիտնէյ, հաղորդակցելով Պրիսպանի, Օքլէնտի, Բակօ-Բակոյի, Հօնօլուլուի, Սան-Ֆրանսիսքոյի եւ Վանքուվէրի հետ։

Սէյլանի, Ջինու եւ Ճաբոնի գիծ

ՔԻԱՕ-ՉԻՈՒ, Պրէմէնէն գալով Ճենովայէ եւ Նաբոլիէ պիտի մեկնի 2/15 Հոկտ.ին, եւ պիտի երթայ Քօլոմպօ, Բէնանկ, Սինկափուր, Հոնկ-Քոնկ, Շանկայ, Նակազաքի, Հիոկօ, Քոպէ եւ Եօքօհամա։

Աւելի տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Գործակալներուն

Կ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ ԵՒ Ժ. ՏԻՔՈՒԱՆ

կայսրա, Գարաքեօյ ճենի խան, Նո 21

Ծան.—Գործակալներն յանձնառու կ'ըլլան ապրանքներն ուղղակի Կ. Պոլսէն փոխադրել յիշեալ նաւահանգիստներէն մին։

ՍՊԱՌՈՂ ՄԸ ՈՒԶԷՐ ԶՈՒՏԻ ՏՐՈՒ

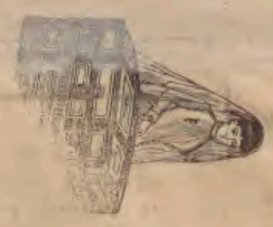

ՍՈՍ ՎՏԱՆԳ
ՅԱՇԽԱ ԱՐ ՄԱՀՈՒՆ

ՍՏՈՒԳԱՏԵՍ ՄԱՓԻՆՍ ՆՈՐ ՄՈԴԵԼ 1915

15 ՀՈՐՍԱՊՆ կ'ունի
2-3 մարդ տեղավորելու համար
բաց ամառային մեքենա

Ամբողջովին փակ մեքենա
Օր. Մարգարեան

ՄԱՓԻՆՍ ՍՏՈՒԳԱՏԵՍ ՆՈՐ ՄՈԴԵԼ 1915

Կատարելագործուած 5 % զեղչ
Ամերիկեան տարր 10 % պակս
Ապրիլ 50 % զեղչ

Ճարտարագործ Հոգածութիւն

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՐՏԻՆ

Ընդհանուր Ներկայացուցիչ՝ Ա. ՄԱՐՏԻՆԵԱՆ

Գլխաւոր Գրասենեակ՝ Պոսթըն, Ամերիկա

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու մէջ ամենէն հին եւ ամենէն մեծ հրդեհային ընկերութիւնն է

Ստացական կապիտալ եւ պահեստներ՝ աւելի քան $ 6,000,000
Վճարուած վնասներ՝ աւելի քան " 1,250,000
Ամսական վճարներ՝ աւելի քան " 410,000

Ընկերութեան գործակալները ամենուրեք պատրաստ են ձեզի տալու ամէն տեսակ տեղեկութիւններ, ինչպէս նաեւ ձեր տուները, գործարանները, ապրանքները եւ այլ ամէն տեսակ ունեցուածքները ապահովելու համար։

Ընկերութեան գործակալ՝ Ա. ՄԱՐՏԻՆԵԱՆ
Տիգրան Մեծ փող., թիւ 54.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՐՏԻՆ

Western Assurance Company

ՏՐՈՒԻ ԴԻՄԱ ԱՆԴ. ԱՌԱՋԱՎՈՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ՝ $ 6,000,000
ՎՃԱՐՈՒԱԾ ՎՆԱՍՆԵՐ՝ " 1,250,000
ՎՃԱՐՈՒԱԾ ՎՆԱՍՆԵՐ՝ " 410,000

Ընկերութեան գործակալ՝ Ա. ՄԱՐՏԻՆԵԱՆ
Տիգրան Մեծ փող., թիւ 54.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՐՏԻՆ

Ընդհանուր Ներկայացուցիչ՝ Ա. ՄԱՐՏԻՆԵԱՆ

Գլխաւոր Գրասենեակ՝ Պոսթըն, Ամերիկա

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու մէջ ամենէն հին եւ ամենէն մեծ հրդեհային ընկերութիւնն է

Ստացական կապիտալ եւ պահեստներ՝ աւելի քան $ 6,000,000
Վճարուած վնասներ՝ աւելի քան " 1,250,000
Ամսական վճարներ՝ աւելի քան " 410,000

Ընկերութեան գործակալները ամենուրեք պատրաստ են ձեզի տալու ամէն տեսակ տեղեկութիւններ, ինչպէս նաեւ ձեր տուները, գործարանները, ապրանքները եւ այլ ամէն տեսակ ունեցուածքները ապահովելու համար։

Ընկերութեան գործակալ՝ Ա. ՄԱՐՏԻՆԵԱՆ
Տիգրան Մեծ փող., թիւ 54.

MATTONI
GIESSHÜBLER
ՀԱՆՔՍԱՅԻՆ ՋՈՒՐ
ԱՆԴՐԱՆԻԿԱՅԻ ԱՂԲԻՒՐ ԱՂԱՀ
ՍԵՂԱՆԱՅԻՆ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԵՒ ՋՈՒԱՑՈՒՆԱՅԻՆ
ՀՄ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ
Հասն. կրծքերի ցաւերու, ասթմայի, հարուկիի եւ միզարձակութեան
ՄԻ ԿԱՂԱՆԻՆ ԱՐԿՆ ՏԵՂ
Մեծ դեղատոմարներու, գեղատնտեսներու, գեղագործներու եւ գեղապատրաստներու մէջ։
Heinrich Mattoni, Carlsbad et Vienne

Ծանուցանենք մեր բոլոր հաճախորդներուն եւ ընդհանուր հասարակութեան, որ մեր

ՍՊԱՌԱԶԱՐԱՆԸ

Ամենայն յաջողութեամբ կը շարունակէ գործել նոյն տեղը՝ Գալաթիոյ մէջ, Ֆրանկ Մահալլէսի մօտ, Ֆրանկ Մահալլէս փողոցին վրայ, թիւ 2։

Ամենայն յարգանօք՝ Ա. ՊՈՅԱՃԵԱՆ
Տպաւորուած է մեր մօտ։

ՀՈՎՀԱՆՆԷՍ ՄԱՐԿՈՍԵԱՆ

ՀԱՆՔՍԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼ ԵՒ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՒ ՄԱՍՆԱԳԷՏ

Գրասենեակ՝ Գալաթիա, Ֆրանկ Մահալլէսի մօտ, Ֆրանկ Մահալլէս փողոցին վրայ, թիւ 2։

Տեղ կ'ընդունի Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու մէջ ամենէն հին եւ ամենէն մեծ հրդեհային ընկերութիւնն է

Ստացական կապիտալ եւ պահեստներ՝ աւելի քան $ 6,000,000
Վճարուած վնասներ՝ աւելի քան " 1,250,000
Ամսական վճարներ՝ աւելի քան " 410,000

Ընկերութեան գործակալները ամենուրեք պատրաստ են ձեզի տալու ամէն տեսակ տեղեկութիւններ, ինչպէս նաեւ ձեր տուները, գործարանները, ապրանքները եւ այլ ամէն տեսակ ունեցուածքները ապահովելու համար։

Ընկերութեան գործակալ՝ Ա. ՄԱՐՏԻՆԵԱՆ
Տիգրան Մեծ փող., թիւ 54.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՐՏԻՆ

Western Assurance Company

ՏՐՈՒԻ ԴԻՄԱ ԱՆԴ. ԱՌԱՋԱՎՈՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ՝ $ 6,000,000
ՎՃԱՐՈՒԱԾ ՎՆԱՍՆԵՐ՝ " 1,250,000
ՎՃԱՐՈՒԱԾ ՎՆԱՍՆԵՐ՝ " 410,000

Ընկերութեան գործակալները ամենուրեք պատրաստ են ձեզի տալու ամէն տեսակ տեղեկութիւններ, ինչպէս նաեւ ձեր տուները, գործարանները, ապրանքները եւ այլ ամէն տեսակ ունեցուածքները ապահովելու համար։

Ընկերութեան գործակալ՝ Ա. ՄԱՐՏԻՆԵԱՆ
Տիգրան Մեծ փող., թիւ 54.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՐՏԻՆ

Ընդհանուր Ներկայացուցիչ՝ Ա. ՄԱՐՏԻՆԵԱՆ

Գլխաւոր Գրասենեակ՝ Պոսթըն, Ամերիկա